

Ruimte. Mensen. Toekomst.

**Recreatiecentrum Zwartven te Hooge
Mierde**

Vervolgonderzoeken Flora en Fauna

BRO

colofon

projectnaam
**Vervolgonderzoeken Flora
en Fauna Zwartven te Hooge
Mierde**

datum
23 november 2022

projectnummer
P04324

opdrachtgever
JFG Real Estate BV

BRO
projectleider
JRi

projectteam
MvdS, RdM

bron kapt
BRO

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400
info@bro.nl
www.bro.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4	8	Verklarende Woordenlijst	17
	1.1	Aanleiding			
	1.2	Doel			
2	Omschrijving plangebied	5			
	2.1	Huidige situatie			
	2.2	Toekomstige situatie			
3	Werkwijze	7			
	3.1	Vleermuizen			
	3.2	Broedvogel- en eekhoornnesten			
	3.3	Marterachtigen			
	3.4	Reptielen			
	3.5	Amfibieën			
4	Resultaten	11			
	4.1	Vleermuizen			
		4.1.1	Verblijfplaatsen		
		4.1.2	Foeragerende vleermuizen		
		4.1.3	Vliegroutes		
	4.2	Broedvogel- en eekhoornnesten			
	4.3	Marterachtigen			
	4.4	Overige soorten			
5	Effectenbeoordeling en toetsing	12			
	5.1	Vleermuizen			
	5.2	Overige soorten			
6	Conclusie	15			
7	Bronnen	16			

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om enkele gebouwen behorende tot de Recreatiecentrum Zwartven te Hooge Mierde te slopen en delen van het groen verwijderen. Er zal een variatie aan nieuwbouw plaatsvinden. Circa 3/4e van het plangebied zal terug worden gegeven aan de natuur. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO, is vastgesteld dat de gebouwen binnen het plangebied geschikte verblijfplaatsen bevatten voor vleermuizen en er potentieel leefgebied voor roofvogels, marterachtigen, reptielen en amfibieën aanwezig is binnen het plangebied. Naar aanleiding hiervan is protocollaire vervolgonderzoeken uitgevoerd in het seizoen van 2021/2022, om verblijfplaatsen van vleermuizen en roofvogels en eekhoorns, en de aanwezigheid van marterachtigen, reptielen en amfibieën vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd. Met het nader onderzoek zijn met name de locaties onderzocht waar (sloop)werkzaamheden zijn voorzien (de bebouwingszone in figuur 5). Het gedeelte van het plangebied dat tot natuur zal worden omgevormd is hierbij niet meegenomen.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de betreffende bebouwing?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijffunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Zijn er nesten van roofvogels en/of eekhoorns aanwezig binnen het plangebied?
- Wordt het plangebied gebruikt door kleine marterachtigen?
- Betreft het plangebied leefgebied voor een reptielensoort?
- Betreft het plangebied leefgebied voor een amfibieënsoort?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van nest- en/of verblijfplaatsen?

- Leiden de voorgenomen plannen tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat het huidige leefgebied of huidige nest- en verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (ten behoeve van een ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die de het plangebied of de gebouwen hebben voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffingsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een ontheffingstraject maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen ten zuidwesten van Hooge Mierde, aan de grens met België. In de omgeving ligt het heidegebied Zwartven en meerdere bosgebieden. Aangrenzend liggen enkele agrarische percelen. In figuur 2 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Het plangebied bestaat momenteel uit een verloederd vakantiepark en recreatiecentrum. In de noordelijke hoek zijn vaste woningen en enkele campinggebouwen aanwezig, en de rest van het gebied wordt gebruikt voor stacaravans en kamperen. Ook op enkele andere locaties is stenen bebouwing aanwezig. De huidige faciliteiten zijn verouderd. Binnen het plangebied is veel bosgebied aanwezig, met veel jong opschot van berken en braamstruwelen. In de oosthoek en het zuidwesten bevinden zich vennen. Het westelijke ven is natuurlijk en sterk begroeid. Het oostelijke ven heeft berken en wilgen langs de rand, maar heeft vrij weinig watervegetatie. In figuur 1 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 2 t/m 4 laten de campinggebouwen in het noorden zien, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

In totaal heeft het plangebied een oppervlakte van circa 416.920 m².

Figuur 1: Luchtfoto plangebied

Figuur 2: Te slopen voormalig café-restaurant

Figuur 3: Te slopen voormalige supermarkt

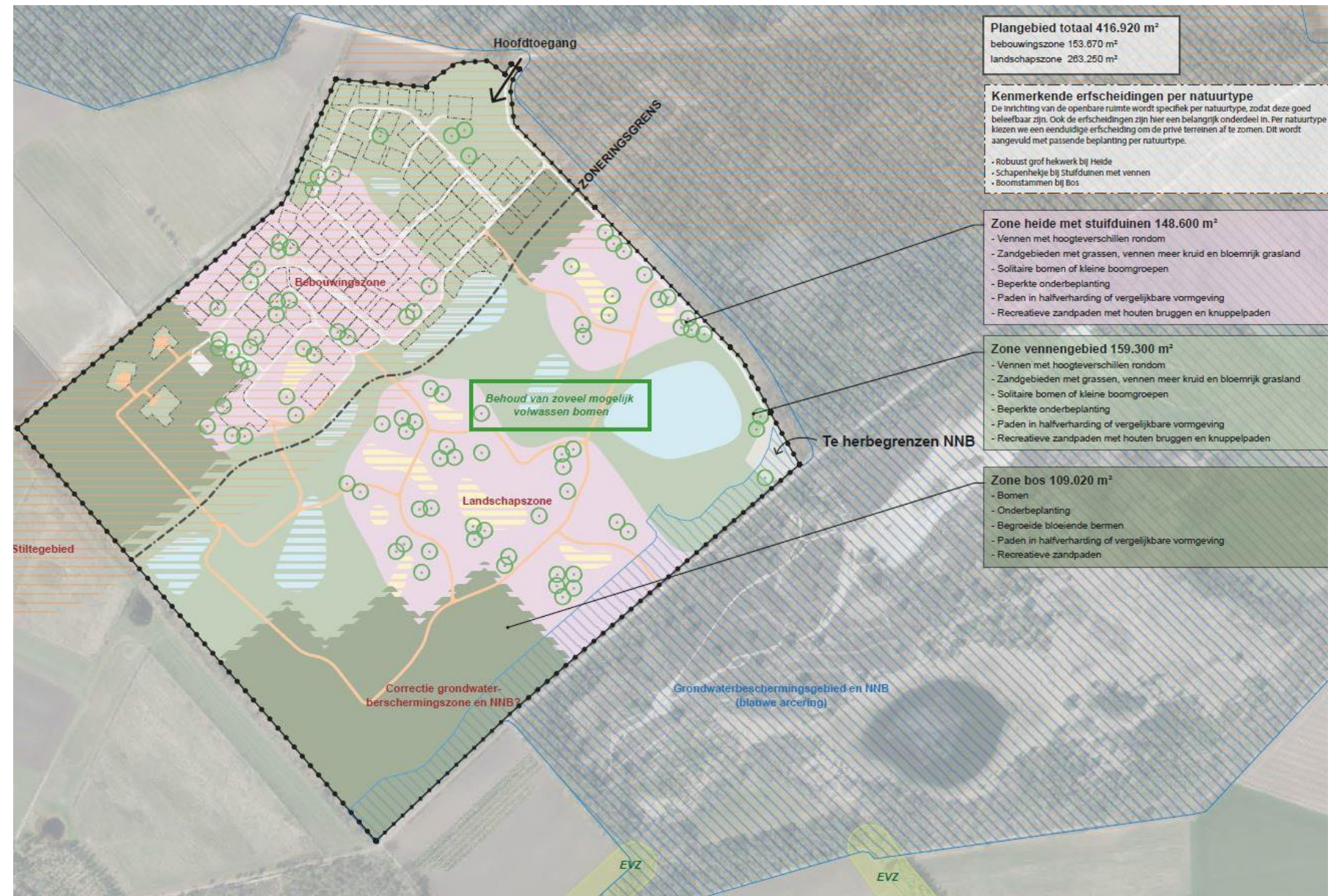

Figuur 4: Te slopen entreegebouw

2.2 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer beoogt om ter plaatse het voormalige park te herontwikkelen naar gedeeltelijk een ecologische woonbestemming en om circa 75% van het terrein om te vormen naar een natuurbestemming (figuur 5). Het planvoornemen bestaat concreet uit de volgende onderdelen:

- De bebouwing van de bestaande/voormalige voorzieningen (o.a. restaurant/winkel) wordt gesloopt.
- Er worden maximaal 11 vrijstaande woningen toegevoegd.
- Er worden maximaal 15 nieuwe bijzondere woonvormen toegevoegd.
- Er vindt een bestemmingswijziging plaats van de 72 bestaande recreatiewoningen met een recreatieve bestemming naar een woonbestemming.
- In het zuiden van het plangebied zijn 3 bedrijfswoningen aanwezig, waarvan er 2 gesaneerd worden en elders teruggebouwd en 1 wordt herbestemd tot burgerwoning.
- Circa 75% van het terrein wordt natuur.

Figuur 5: Toekomstige situatie

3 Werkwijze

3.1 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode september 2021 tot en met juli 2022 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invlieg-tijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. In de periode half mei - half juli hebben twee gerichte avondrondes (tot circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraam-verblijfplaatsen van de laatvlieger. Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (vanaf circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. In plangebied is opgesplitst in 4 deelgebieden, zodat minimaal 75% van de bebouwing vanaf de zichtposities kan worden onderzocht (figuur 8). Vervolgens hebben in de periode half augustus - eind september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Omdat de vleermuizen bij deze bezoeken gedurende langere tijd baltsend rond hun paarverblijfplaats aanwezig zijn

kunnen deze bezoeken door één onderzoeker per veldbezoek worden uitgevoerd. Door de beperkte hoogte en massa van de bebouwing zijn (massa-)winterverblijfplaatsen op voorhand uitgesloten. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzon-

der wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen sociale geluiden vanuit een verblijfplaats of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Figuur 6: Deelgebieden vleermuisonderzoek

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Petersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuisonderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid niet meer dan 3 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 1).

Tabel 1: Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Deelgebied	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Temperatuur	Weer
23-08-2021	Vleermuizen (paarverblijf)	-	22.00-00.00	20.44	16°C	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag
13-09-2021	Vleermuizen (paarverblijf)	-	00.00-02.00	19.57	13°C	Wind gemiddeld 2 Bft Helder Geen neerslag
25-05-2022	Vleermuizen (kraam- en zomer-verblijf)	2,3	21.35-23.35	21.37	12°C	Wind gemiddeld 3 Bft Bewolkt Geen neerslag
09-06-2022	Vleermuizen (kraam- en zomer-verblijf)	1,4	21.50-00.00	21.53	20°C	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag
22-06-2022	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	2	03.25-05.25	05.22	20°C	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag
27-06-2022	Vleermuizen (kraam- en zomer-verblijf)	2,3	21.55-00.00	21.59	18°C	Wind gemiddeld 2 Bft Helder Geen neerslag
11-07-2022	Vleermuizen (kraam- en zomer-verblijf)	1,4	21.50-23.50	21.53	22°C	Wind gemiddeld 2 Bft Helder Geen neerslag
04-08-2022	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	3	04.10-06.10	06.08	22°C	Wind gemiddeld 2 Bft Helder Geen neerslag
11-08-2022	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	1,4	04.20-06.20	06.18	18°C	Wind gemiddeld 1 Bft Helder Geen neerslag

3.2 Broedvogel- en eekhoornnesten

Voor het vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van broedvogel- en eekhoornnesten zijn 4 veldbezoeken uitgevoerd, tussen maart en juni (zie tabel 2). Tijdens deze inventarisatie zijn de bomen binnen en in de directe omgeving van het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten en roofvogelhorsten, en zijn bezetting van de nesten en eventueel broedgedrag van roofvogels in het gebied gemonitord.

3.3 Marterachtigen

Wezel en Hermelijn

Om aanwezigheid van wezel en hermelijn vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten zijn op de meest kansrijke plekken, en waar ontwikkeling plaatsvindt, sporenbuizen en struikrovers met wildcamera's geplaatst, conform de eisen gesteld in de Handreiking Kleine Marters (Provincie Noord- Brabant, 2017). De sporenbuizen en struikrovers zijn van 5 mei 2022 t/m 30 juni 2022 (8 weken) binnen het plangebied geplaatst (figuur 7 en tabel 2). Na vier weken, op 1 juni 2022, en aan het eind, zijn sporenbuizen gecontroleerd op sporen.

Bunzing en Steenmarter

Om aanwezigheid van bunzing en steenmarter binnen het plangebied aan te tonen dan wel uit te sluiten zijn twee struikrovers met wildcamera's gebruikt, conform de eisen gesteld in de Handreiking Kleine Marters (Provincie Noord-Brabant, 2017). De cameraval heeft 8 weken binnen het plangebied gehangen binnen de meest actieve periode van kleine marterachtigen, namelijk van 5 mei 2022 t/m 30 juni 2022 (figuur 7 en tabel 2). Bij de struikrover is gebruik gemaakt van een visolie. Deze methode is bij uitstek geschikt om de bunzing en steenmarter te inventariseren. Na vier weken, op 1 juni 2022, zijn zowel de batterijen als de SD-kaart van de cameraval vervangen.

3.4 Reptielen

Voor levendbarende hagedis en hazelworm zijn in het plangebied reptielenplaten geplaatst. Dit betreffen groene damwandplaten van 1 x 0,5 meter. De platen zijn 1 maand voorafgaand aan de onderzoeken geplaatst, op 05 mei 2022, Hierna zijn de platen 4 maal gecontroleerd in de periode juni en juli bij gunstige weersomstandigheden (zie tabel 2).

3.5 Amfibieën

Binnen het plangebied is voortplantingshabitat aanwezig voor beschermde soorten amfibieën (rugstreeppad, poelkikker, heikikker, Alpenwatersalamander, vinpootsalamander en kamsalamander). Met name landhabitat van de beschermde soorten kan verloren gaan.

Amfibieën zijn geïntervieweerd door met een schepnet te naar adults, juvenielen en larven, het zoeken naar eitjes op de vegetatie en het 's avonds met een zaklamp zoeken naar volwassen dieren. Dit onderzoek is

Figuur 7: Locaties onderzoeksmaterialen

uitgevoerd in de periode april t/m september, met twee bezoeken 's avonds in april/juli, twee bezoeken overdag in mei/juni, en twee bezoeken 's avonds in augustus/september (zie tabel 2).

Tabel 2: Bezoeken i.v.m. overige soortgroepen

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Temperatuur	Weer
23-08-2021	Scheppen + zaklamp amfibieën	00.00-01.00	20.44	16°C	Wind gemiddeld 2 Bft, half bewolkt, geen neerslag
13-09-2021	Scheppen + zaklamp amfibieën	23.00-00.00	19.57	13°C	Wind gemiddeld 2 Bft, helder, geen neerslag
12-04-2021	Nesten inventarisatie	06.00-09.00	06:46	8°C	Wind gemiddeld 1 Bft, half bewolkt, geen neerslag
25-04-2022	Nesten inventarisatie	06.00-09.00	06:18	4°C	Wind gemiddeld 3 Bft, bewolkt, geen neerslag
05-05-2022	Nesten inventarisatie + plaatsen materialen marterachtigen en reptielen	06.00-10.00	05:59	8°C	Wind gemiddeld 2 Bft, half bewolkt, geen neerslag
19-05-2022	Nesten inventarisatie	06.00-09.00	05:36	9°C	Wind gemiddeld 2 Bft, bewolkt, motregen
25-05-2022	Zoeken + luisteren/zaklamp amfibieën	00.00-02.00	21.37	12°C	Wind gemiddeld 3 Bft, bewolkt, geen neerslag
01-06-2022	Controleren materialen marterachtigen + controleren platen reptielen + scheppen amfibieën	09:00-11:00	05:22	12°C	Wind gemiddeld 2 Bft, half bewolkt, geen neerslag
10-06-2022	Controleren platen reptielen	09:00-11:00	05:16	12°C	Wind gemiddeld 1 Bft, half bewolkt, geen neerslag
21-06-2022	Controleren platen reptielen	09:00-11:00	05:16	12°C	Wind gemiddeld 2 Bft, half bewolkt, geen neerslag
27-06-2022	Zoeken + luisteren/zaklamp amfibieën	00.00-02.00	21.59	18°C	Wind gemiddeld 2 Bft, Bewolkt, geen neerslag
30-06-2022	Ophalen materialen marterachtigen + controleren platen reptielen + scheppen/zaklamp amfibieën	09:00-11:00	05:20	13°C	Wind gemiddeld 2 Bft, Helder, geen neerslag

4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Verblijfplaatsen

Gedurende de vervolgonderzoek is er een enkele zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Deze bevindt zich achter een kier tussen de golfplaten en houten betimmering van de oostgevel van de supermarkt (figuur 8/9). Hier is 27 juni het uitvliegen van een enkel individu van gewone dwergvleermuis waargenomen. De daaropvolgende ochtendronde, op 4 augustus, is hier tevens het invliegen van een enkele individu waargenomen. Bij de overige bebouwing zijn geen in-of uitvliegende vleermuizen aangetroffen. Bij beide avonden in het najaar zijn enkele keren sociale roepjes gehoord van gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Gezien deze roepjes niet met regelmatige vluchten werden waargenomen betreft het waarschijnlijk geen baltsterritorium. Ook is er geen zwermgedrag waargenomen.

4.1.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens vrijwel ieder veldbezoek zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen rondom het groen binnen het plangebied waargenomen. Tevens werd er van tijd tot tijd een foeragerende laatvlieger of rosse vleermuis waargenomen. Later in de avond trokken deze weg en vloog er slechts incidenteel een individu over. Gezien de vleermuizen hier niet de hele avond aanwezig waren bij de bosranden rond de gebouwen en regelmatig een kwartier of langer verdwenen is het niet de verwachting dat het plangebied essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis betreft. Daarnaast is er in de directe omgeving genoeg groen aanwezig dat kan dienen als foerageermogelijkheid. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied.

4.1.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd. Wel vlogen er meerdere rosse vleermuizen over het plangebied.

4.2 Broedvogel- en eekhoornnesten

Tijdens de veldbezoeken zijn geen (potentiële) horsten van roofvogels aangetroffen. Wel is er eenmaal een buizerd waargenomen op de zuidgrens van het plangebied, tijdens het veldbezoek op 25 april. Hiernaast zijn geen waarnemingen gedaan van roofvogels of andere soorten vogels met jaarrond beschermd nest. Binnen het plangebied zijn tevens geen potentiële nesten van eekhoorn aangetroffen.

4.3 Marterachtigen

Gedurende het onderzoek zijn er geen waarnemingen gedaan van een marterachtige met de wildcamera's, noch zijn er pootafdrukken gevonden met de sporenbuizen. Wel is een variatie aan andere dieren vastgelegd op de wildcamera's, zoals bosmuis, rosse woelmuis, egel, huiskat en verschillende vogelsoorten (zie figuur 10 t/m 15). Dit zijn echter geen beschermde soorten.

4.4 Reptielen

Gedurende het onderzoek zijn er geen waarnemingen van hazelworm, levendbarende hagedis of een andere reptielensoort gedaan, onder de reptielenplaten noch in het open.

4.5 Amfibieën

Gedurende het onderzoek zijn er geen waarnemingen van beschermde amfibieënsoorten gedaan. In het westelijke ven is altijd een groep eenden aanwezig, welke het water vertroebelen. Hier zijn geen amfibieën gezien of gehoord. In het oostelijke ven zijn bij de meeste bezoeken in de avond waarnemingen gedaan van gewone pad. Het betreft hier een vrij grote populatie gewone pad. Bij de laatste avondrondes verlieten de padden half gemetamorfoseerd het water. Daarnaast is hier tijdens het scheppen een larve van de kleine watersalamander, mogelijk vinpootsalamander, aangetroffen (figuur 10). Geen adulte individuen zijn waargenomen tijdens het schijnen met de zaklamp van deze soort.

Figuur 8: Locatie van de zomerverblijfplaats

Figuur 9: Locatie zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis

Figuur 10: Larve van de kleine watersalamander of vinpootsalamander aange-
troffen in poel on het oosten van het plangebied

Figuur 11: Bosmuis waargenomen op 06-09-2022

Figuur 12: Rosse woelmuis waargenomen op 22-05-2022

Figuur 13: Roodborst waargenomen op 12-06-2022

Figuur 14: Egel waargenomen op 22-06-2022

Figuur 15: Huiskat waargenomen op 25-05-2022

4.6 Overige soorten

Invasieve exoten

Enkele soorten binnen Nederland mogen niet worden verhandeld of vervoerd, of moeten zelfs actief worden geweerd. Voor soorten op de zogenoemde Unielijst (EU-exotenverordening) geldt een verbod op bezit, handel, kweek, transport en import van een aantal schadelijke exotische planten en dieren. Voor lidstaten geldt de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen. Per soort zijn doelen en acties omschreven (Onderbouwing strategie Unielijstsoorten). Daarnaast geldt voor enkele soorten een nationaal handelsverbod, waaronder drie soorten Aziatische duizendknopen. Deze mogen niet worden verhandeld of vervoerd. Dit geldt ook voor grond waarin resten of zaden van duizendknoop in aanwezig zijn. Er geldt enkel een uitzondering ten behoeve van het uitroeien, bestrijden of beheersen van de duizendknopen.

Binnen het plangebied zijn individuen aanwezig van Japanse duizendknoop (figuur 15). Met name in het zuidwesten van het plangebied zijn meerder eenheden van deze soort aanwezig, en is hier overwoekerd. Mogelijk zijn er meer individuen binnen het plangebied aanwezig, dan zijn aangetroffen tijdens de veldwerkronde. Bestrijding van Japanse duizendknoop is erg lastig. De enige met zekerheid werkende oplossing is het volledig uitgraven van de grond met de wortelstengels. Met maaien en andere werkzaamheden ter plaatse van de Japanse duizendknoop moeten maatregelen worden genomen

Overige waarnemingen

Tijdens de veldbezoek zijn tevens andere soorten waargenomen, zoals houtsnip, bosuil en nachtzwaluw. Binnen het plangebied zijn grote hoeveelheden opgaand groen aanwezig. Binnen dit opgaand groen kunnen ook vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.

Figuur 16: Locaties waar individuen van de Japanse duizendknoop zijn waargenomen (groen omlind)

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Vleermuizen

Bij de sloop van de voormalig supermarkt is men in overtreding van artikel 3.5 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming inzake het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van een rust- of verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Alvorens kan worden gestart met het slopen van het gebouw dient een ontheffing te worden verkregen van deze verbodsbepalingen.

5.2 Broedvogel- en eekhoornnesten

Tijdens de veldbezoeken zijn geen nesten van roofvogels en/of eekhoornnesten aangetroffen binnen het plangebied, noch is territoriaal of nestindicaatief gedrag van een soort met jaarrond beschermd nest waargenomen. Er gaan bij de werkzaamheden geen nesten van deze soorten verloren.

5.3 Marterachtigen

De gevonden resultaten wijzen niet op een mogelijke aanwezigheid van een marterachtige binnen het plangebied. De aanwezigheid van een van de marterachtigen is hierdoor redelijkerwijs uitgesloten. Een overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking tot deze soort(groep) is daarmee met voldoende zekerheid uitgesloten.

5.4 Reptielen

De gevonden resultaten wijzen niet op een mogelijke aanwezigheid van levendbarende hagedis en hazelworm binnen het plangebied. De aanwezigheid van landhabitat voor deze soort binnen het plangebied is redelijkerwijs uitgesloten. Een overtreding van de Wet natuurbescherming met betrekking tot deze soort is daarmee uitgesloten.

5.5 Amfibieën

Het is niet uit te sluiten dat de aangetroffen salamanderlarve een kleine watersalamander of een vinpootsalamander betreft. In dat geval moet er

van uit worden gegaan dat het ven, waar deze larve in is aangetroffen, zomerleefgebied van deze soorten betreft. Daarnaast zijn er meerdere waarnemingen van beschermde soorten in de vennen ten oosten van het plangebied. De vennen binnen het plangebied blijven behouden, waardoor het zomerleefgebied van deze beschermde soorten ook behouden blijft. Wel biedt het plangebied geschikt winterleefgebied voor deze soorten. Om overtredingen te voorkomen dienen bij grondwerkzaamheden amfibieën schermen te worden geplaatst en maatregelen worden genomen om overtredingen te voorkomen. Deze maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

5.6 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Conclusie

Binnen het plangebied zijn één zomerverblijfplaats van gewone dwerg-vleermuis aangetroffen, Bij vernielen of beschadigen van de verblijfplaatsen van deze soorten wordt een overtreding begaan op de Wet natuurbescherming. De voorgenomen werkzaamheden zijn ontheffingsplichtig. Hiervoor dient een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag, in dit geval de Omgevingsdienst Brabant- Noord (ODBN), welke zal moet worden onderbouwd met een activiteitenplan, waarin onder andere compenserende en mitigerende maatregelen, alternatievenafwegingen en onderbouwing van het wettelijk belang staan beschreven.

De vennen binnen het plangebied bieden mogelijk zomerhabitat voor beschermde amfibieën. Deze vennen blijven behouden binnen voorgenomen plannen. Wel kan het omliggende groen dienen als winterhabitat. Om overtredingen te voorkomen dienen bij grondwerkzaamheden amfibieën schermen te worden geplaatst en maatregelen worden genomen om overtredingen te voorkomen. Deze maatregelen dienen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Indien er grondwerkzaamheden plaatsvinden binnen bebosde gebieden dienen er maatregelen te worden genomen om de zorgplicht te handhaven. Deze maatregelen dienen te worden opgenomen binnen een ecologisch werkprotocol.

- Daarnaast dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:
- De kap van het opgaand groen dient buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus;
 - Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aangetroffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Tabel 3: Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Aantal	Overtreding	Maatregelen
Vleermuizen	Ja	Eén zomerverblijfplaats	Ja	Ontheffing aanvragen en mitigerende maatregelen treffen
Roofvogel- en eekhoornnesten	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Marterachtigen	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reptielen	Nee	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Amfibieën	Ja	Winterhabitat	Te voorkomen	Te nemen maatregelen tijdens werkzaamheden opnemen in ecologisch werkprotocol
Overige soorten	Ja	n.v.t.	n.v.t.	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

7 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Huismus, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

8 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een onthefingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door de vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Amsterdam

Rhijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
+31 (0)20 506 19 99

Boxtel

Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
+31 (0)411 850 400

Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01

info@bro.nl
www.bro.nl

